

روش مطالعه‌ی عربی

سید محمدرضا ساداتی شاد
دبیر و کارشناس عربی

نگاهی گذرا به نتایج آزمون سراسری نشان می‌دهد که در میان دروس عمومی، درس عربی تنها در میان داوطلبان ممتاز (به جز اندکی) مورد اقبال قرار گرفته است و سایر دانش آموزان توجه کافی به این درس نشان نداده‌اند. تا جایی که در سال گذشته فقط ۱٪ از داوطلبان رشته‌ی تجربی و ریاضی موفق به کسب نمره‌ی بالاتر از ۵۰٪ شده‌اند. همین مسئله میزان تأثیرگذاری این درس را در تراز عمومی داوطلبان و نتیجی نهایی آنان بیش‌تر کرده است. می‌کوشیم پس از نگاهی آماری به نتایج درس عربی پذیرفته‌شدگان، چند روش کاربردی برای ارتقای نمره‌ی داوطلبان عزیز در آزمون سراسری ارائه کنیم.

الف) آمار چه می‌گویند؟

در گروه علوم ریاضی و فنی، درس عربی با میانگین ۱۴٫۶٪ با فاصله‌ی زیاد نسبت به سایر دروس عمومی در رتبه آخر قرار دارد. در گروه‌های تجربی و انسانی نیز نمرات پذیرفته‌شدگان در درس عربی و زبان وضعیت نامطلوبی دارد. بنابراین توجه بیشتر به درس عربی، سبب افزایش نمره‌ی کل و تراز خواهد شد.

گروه ریاضی و فنی	
نمره	تعداد افراد
۳۳/۳۳	۲
۲۰_۳۰	۹۶
۱۰_۲۰	۱۱۵۵
۱۰_۰	۱۴۴۶۵
۱۰_۰	۶۶۳۷۹
۲۰_۱۰	۴۳۷۳۵
۳۰_۲۰	۲۲۹۵۸
۴۰_۳۰	۱۰۷۹۲
۵۰_۴۰	۶۳۷۲
۶۰_۵۰	۳۲۲۹
۷۰_۶۰	۲۰۳۰
۸۰_۷۰	۱۱۶۷
۹۰_۸۰	۴۰۸
۱۰۰_۹۰	۶۰
٪۱۰۰	۲

میانگین کل نمرات دروس عمومی پذیرفته‌شدگان گروه ریاضی و فنی

ادبیات	عربی	معارف	زبان
۲۴٫۲	۱۴٫۶	۲۵٫۷	۲۱٫۲

گروه علوم تجربی	
نمره	تعداد افراد
۳۳/۳۳	۲
۲۰_۳۰	۱۱۵
۱۰_۲۰	۱۲۴۹
۱۰_۰	۱۷۷۶۹
۱۰_۰	۸۸۳۰۴
۲۰_۱۰	۴۷۶۰۰
۳۰_۲۰	۱۷۴۹۰
۴۰_۳۰	۹۴۹۰
۵۰_۴۰	۴۲۸۵
۶۰_۵۰	۲۶۸۸
۷۰_۶۰	۱۲۴۳
۸۰_۷۰	۶۹۷
۹۰_۸۰	۲۲۲
۱۰۰_۹۰	۵۶
٪۱۰۰	۶

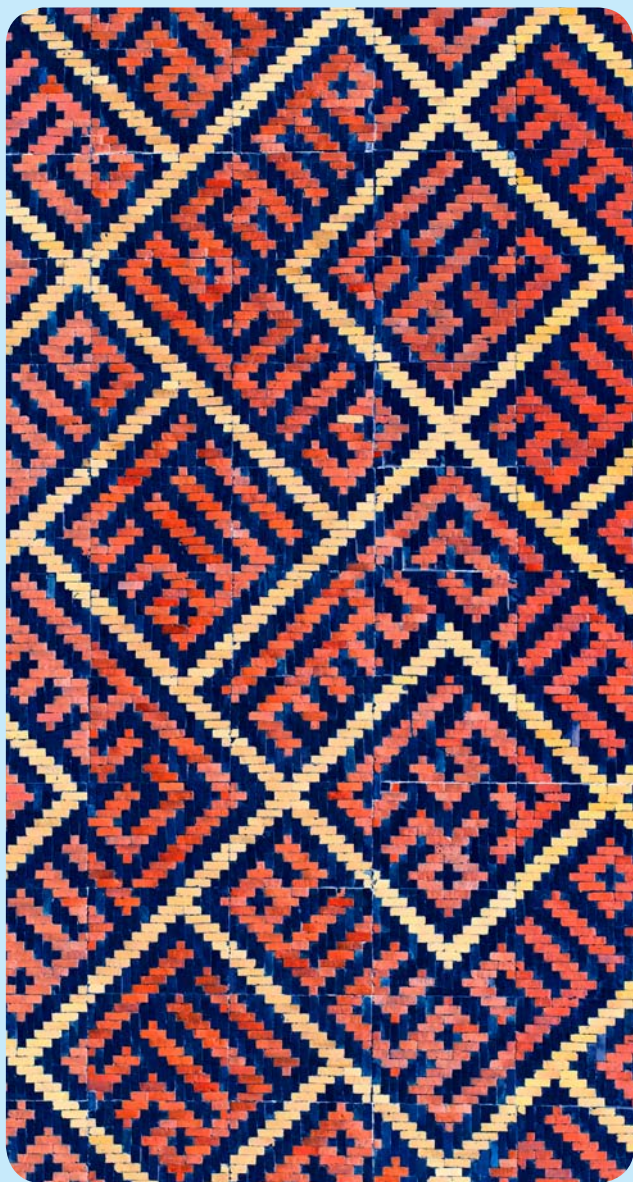
میانگین کل نمرات دروس عمومی پذیرفته‌شدگان گروه علوم تجربی

ادبیات	عربی	معارف	زبان
۱۹٫۴	۱۱٫۶	۲۸٫۶	۱۱٫۲

گروه علوم انسانی	
نمره	تعداد افراد
۳۳/۳۳	۵
۲۰_۳۰	۵۲۶
۱۰_۲۰	۶۲۲۷
۱۰_۰	۴۹۷۲۰
۱۰_۰	۱۰۶۵۲۴
۲۰_۱۰	۳۷۲۵۷
۳۰_۲۰	۱۱۱۴۶
۴۰_۳۰	۵۱۸۳
۵۰_۴۰	۲۰۸۷
۶۰_۵۰	۱۳۳۳
۷۰_۶۰	۶۲۱
۸۰_۷۰	۲۹۷
۹۰_۸۰	۸۶
۱۰۰_۹۰	۱۷
٪۱۰۰	۳

میانگین کل نمرات دروس عمومی پذیرفته‌شدگان گروه علوم انسانی

ادبیات	عربی	معارف	زبان
۱۰٫۳	۶٫۰	۱۷٫۶	۳٫۲

د) استفاده از نکات و تکنیک های ترجمه و مطابقت سریع آن با عبارت‌ها به جای ترجمه‌ی کلمه به کلمه.

ه) در مراحل بعد و پس از کسب تسلط نسبی، برای به دست آوردن سرعت بالاتر در حل پرسش‌های ترجمه و تعریب، فراوان تست بزنید و حتی از زدن تست های تکراری پرهیز نکنید!

برای پاسخ‌گویی پرسش‌های تعریب(ترجمه‌ی از فارسی به عربی) بهتر است نخست به نکات دستوری و صحت آن‌ها توجه کنیم. زیرا غالباً در تست های تعریب، گزینه‌ها از نظر قواعد غلط دارند. سپس باید کنترل و بررسی گزینه‌ها از نظر دستوری را در اولویت قرار دهید. به عنوان مثال دقت کنید که فعل غائب در ابتدای جمله مفرد می‌آید یا فعل در میان جمله با مبتدا مطابقت دارد یا مضاف تنوین و «ال» نمی‌گیرد. هم‌چنین به این موارد نیز توجه داشته باشید: مطابقت موصوف و صفت، عملکرد نواسخ، مفرد، مثنی و جمع، قواعد منادی، مستثنی، حال، مفعول فیه و ... البته اگر بر قواعد تسلط کافی ندارید بهتر است ریسک نکنید و به روش کلاسیک عمل کنید! یعنی ابتدا در عبارت فارسی فعل، ضمیر، ترکیب های اضافی و وصفی و ... را به تفکیک مشخص و به عربی برمی‌گردانیم و سپس به مطابقت آن‌ها با گزینه‌ها می‌پردازیم.

بنابراین تسلط بر پرسش‌های ترجمه و تعریب وابسته به تسلط شما بر تکنیک های ترجمه و قواعد است و نیازی به حفظ کردن معنای لغات و ... نیست!

ب) چه بخوانیم؟ چگونه بخوانیم؟

آزمون عربی عمومی معمولاً دارای چنین ترکیبی است:

۶ پرسش ترجمه

۲ پرسش تعریب

۴ پرسش درک مطلب

۲ پرسش تشکیل

۳ پرسش اعراب و تحلیل صرفی

۸ پرسش قواعد

در این مقاله به مبحث ترجمه می‌پردازیم و در نوبت‌های بعدی سایر مباحث را تحلیل خواهیم کرد.

برای تسلط بر پرسش‌های ترجمه راه کارهای زیر پیشنهاد می‌شود:

الف) مأنوس شدن با متون عربی از طریق تکرار در قرائت صحیح متن قبل از ترجمه.

ب) مطالعه‌ی نکات کارگاه‌های ترجمه در انتهای هر درس و ترجمه‌ی متون نمونه‌ی آن‌ها.

ج) دقت ویژه در ترجمه‌ی اسم های مفرد، مثنی و جمع، معرفه و نکره، ضمیر، فعل و ترکیب‌های وصفی و اضافی.